

til at klare sig. Naar man taler om de Mange, der vilde blive ruinerede, hvad er det saa, der er Spørgsmaal om? Det er jo ikke om, at Staten vil blive ruineret, det er ikke engang om, at den store Mængde vil blive ruineret, men det Værste, der kan hændes, er, at den Arbeids-gjenstand, som en Mand er i Besiddelse af, men som han har tilmaalt sig efter en fastt Værdi, gaar over til en Anden, som saa be-arbejder den med sine Kræfter og med sin Ca-pital til Nytte for Staten og til Sikkerhed for Forholdene. Dersom man spørger, ad hvilken Bei vi skulle komme til bedre Omfætningsfor-hold og større Tillid til hverandre end den, der nu findes, saa svarer jeg, at dertil er der kun een Bei, og det er, at al denne indbildte Eiendom, begrundet paa dette Blandværk af Capital, forsvinder, og at Sandheden træder frem, saa at Enhver kommer til at søle, hvad han virkelig eier, ikke efter den indbildte Værdi, men efter den Productionsevne og den Ernæ-ringsevne, som Eiendommen giver ham.

Jeg kommer nu til de enkelte Punkter. Grundeieendom, siger det ærede Medlem (La Cour), er Statens faste Arbeidskraft. Men Grundeieendom er jo slet ingen Arbeidskraft, den er den dødeste Materie, man kan tænke sig, naar der ikke kommer Andet til. Jeg vil meget gjerne indrømme, at den ærede Rigsdagsmands Tanke ikke har været skarpt og fuldstændigt ud-trykt, men skulde dog ikke alligevel denne Be-tragtning overtale ham til ikke at ville drive en Forholdsregel af denne Art, støttet paa usikre Betragtninger, igjennem? Jeg skal meget villig forstaae ham saaledes, at Grundeieendom er Statens vigtigste Gjenstand for Anvendelsen af Arbeidskraft — skal det forstaaes saaledes? (La Cour: Jeg havde idetmindste antaget, at det maatte forstaaes saaledes!) Ja vel, men denne Grundeieendom bliver ogsaa tilføede som Gjenstand for Arbeidskraft, fordi den stifter Herre; den er den samme, den er urokkelig, og det er altsaa ingenlunde i Forbindelse med en vis Besidder, at den har den naturlige Egen-skab at være Gjenstand for Arbeidskraft. Det, hvor-paa det kommer an, er dens sikre Tilstedeværelse i Staten, men ikke dens sikre Besiddelse af visse enkelte Mænd, ja, jeg vil endog gaae

meget videre og sige, at dersom man kunde tænke sig en saadan Tilstand, at Grundeieendommen som Gjenstand for Besiddelse verlede saaledes, at den gav saa den Ene og saa den Anden Anledning til at have de Fordele, som dens Besiddelse giver, vilde det være en langt fuldkommnere Tilstand end at have den bunden paa enkelte Hænder. Jeg vil fremdeles give de ærede Herrer, som arbejde for at faae Lehnene ophævede og Fæstegodsset solgt, at betænke, om de ikke netop derved arbejde hen til at skaffe Grundeieendommen eller rettere sagt Grunden til uden synderlig Capital at kunne komme i forskellige Hænder — derved, at man gjør Midlet for deres Besiddelse billigere og lettere — istedetfor at lade Eiendommen være bunden til visse enkelt Besiddere. Det Skridt, som det ærede Medlem her foreslaaer os at gjøre, staaer i den aabenbareste Modsetning til det, vi alle arbejde for, nemlig at skaffe det bundne Gods, det Gods, hvorpaa den bøde Haand hviler, frit som almindelig Gjenstand for Concurrence og Arbeidskraft; om der ikke var nogen anden Betragtning, som maatte bringe de ærede Medlemmer netop i denne Forsamling til at skyde dette Forslag fra sig, saa synes mig, det maatte være denne. Læg vel Mærke til, at, dersom vi følge den her foreslaaede Bei, skulle de ærede Medlemmer, der have samme Mening som jeg, om den større Udbykling af Frihed for Eiendom, nok komme til at bebreide sig at have gjort det, thi der vil derfra blive hentet Grunde imod dem. Den ærede Forslagsstiller siger: „Den — Grundeieendommen — afgiver Grundlag for al indirecte arbeidskraft tilligemed Næring“. Her har jeg, det maa jeg tilstaae, større Banskælselighed ved at finde Noget, som kunde være det ærede Medlems forstaaelige Mening (La Cour: Haandværksdrift og Industri!). Naar saaledes; jeg vil altsaa oversætte det: Grundeieendommen i Staten afgiver Grundlaget for Eiendom og Industri, og tilmed afgiver den Næring til Befolkningen — er det en god Oversættelse? Dersom det ærede Medlem troer, at det, jeg her fremfører, ikke er meent i den fuldeste Belvilie, saa tager han seil, thi det er mig om at gjøre, imellem os indbyrdes, at klare disse Begreber. Troer da det ærede Medlem, at en Handlende, en